

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1920 kl. 3 e. m.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande Nr 11 i anledning av herr Roséns inom första kammaren väckta motion angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åstadkommande av praktisk och erfaren ledning och kontroll över statens järnvägars husbyggnadsarbeten.

Närvarande: herrar Eriksson i Stockholm, Karlsson i Surte,* Johansson i Brånalt, Olsson i Mora, Werner,* Edberg, Granath,* Lagerkvist, Olsson i Golvvasta och Corneliussön.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Uti en inom första kammaren väckt motion, nr 201, har herr Rosén hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning om åstadkommande av praktisk och erfaren ledning och kontroll över statens järnvägars husbyggnadsarbeten samt därefter vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kunde för-
anleda.

Motionen hänvisades till första kammarens andra tillfälliga utskott, som uti däröver avgivet utlåtande, nr 16, anförde följande:

»De uppgifter, rörande beräknade och verkliga kostnader för vissa av statens järnvägars husbyggnadsarbeten, som motionären åberopat till stöd för sin hemställan, hänföra sig samtliga till de gångna krisåren. Den erfarenhet, som under nämnda år vunnits uti ifrågavarande hänseende, kan enligt utskottets mening icke på ett avgörande sätt bevisa, att led-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 13 saml. 3 avd. 11 häft. (Nr 11—12.)

ningen och kontrollen av statens järnvägars husbyggnadsarbeten äro anordnade på mindre ändamålsenligt sätt. Att i vissa fall fel blivit begångna, vilket järnvägsstyrelsen även medger, torde ej heller böra tillmätas alltför stor betydelse vid bedömande av den föreliggande frågan. Härmed vill utskottet dock icke hava uttalat, att den nuvarande anordningen av nämnda ledning och kontroll är den mest lämpliga, men för närvarande torde möjlighet ej föreligga att på ett avgörande sätt bedöma hur ifrågavarande förhållanden för framtiden böra ordnas. En anledning att intaga en tills vidare avvaktande hållning synes utskottet ligga i det av järnvägsstyrelsen påpekade ikraftträdandet av de nya avlöningsbestämmelserna för statens järnvägars tjänstemän, vilka bestämmelsers tillämpning möjligen kan medföra viss inverkan på statens järnvägars husbyggnadsverksamhet. I sin uppfattning att en utredning i det av motionären påkallade syftet näppligen under nu rådande förhållanden skulle vara ägnad att åvägbringa full klarhet i frågan, styrkes utskottet ytterligare vid ett beaktande av den svåra och fullkomligt oberäkneliga ekonomiska situation, som f. n. råder på byggnadsmarknaden.

Utskottet anser sig emellertid böra framhålla den synnerliga vikten därav, att i motionen avsedda byggnadsarbeten anordnas på ändamålsenligt sätt. Ett övervakande av att så sker torde man även kunna räkna med från statsrevisorernas sida. Utskottet vågar jämväl uttala den förmodan, att Kungl. Maj:t, med hänsyn till frågans stora betydelse, ägnar densamma all tillbörlig uppmärksamhet.»

Då utskottet på grund av vad sålunda anförts icke kunnat finna att tillräcklig grund föreläge för att nu motivera någon åtgärd från riksdagens sida i ärendet, hemställde utskottet, att motionen icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Den 20 mars 1920 beslöt första kammaren emellertid med 56 röster emot 44 att bifalla motionen.

Detta beslut har jämlikt 63 § riksdagsordningen delgivits andra kammaren, som hänvisat ärendet till detta utskott.

Kungl. järnvägsstyrelsen har i anledning av motionen avgivit utlåtande, som är såsom bilaga fogat vid första kammarens andra tillfälliga utskotts ovannämnda utlåtande.

Utskottet.

Den husbyggnadsverksamhet, som åvilar statens järnvägar, är av icke ringa omfattning; och uppenbarligen ligger det, såsom första kammarens

utskott betonat, stor vikt uppå att denna verksamhet utövas på ett ur avgörande synpunkter tillfredsställande sätt. Enligt utskottets uppfattning ligger det även i sakens natur, att en verksamhet sådan som den ifrågasvarande städse måste försiggå under en sakkunnig och noggrann kontroll, och utskottet kan ur denna synpunkt icke annat än uttala sin anslutning till motionens syfte i den mån detsamma innebär ett inriktande av vederbörandes uppmärksamhet å nödvändigheten av att kravet å dylik kontroll icke eftergives.

Uti motionen har motionären anført flera fall till bestyrkande av sin uppfattning, att statens järnvägars husbyggnadsverksamhet hittills såväl med avseende å byggnadernas ändamålsenlighet och beskaffenhet i övrigt som ur kostnadssynpunkt bedrivits på ett synnerligen otillfredsställande sätt. Järnvägsstyrelsen å sin sida har häremot framhållit åtskilliga omständigheter, avsedda att gendriva eller förklara den av motionären i berörda hänseenden framförda kritik.

Utskottet finner sig böra uttala, att, alldeles bortsett från ovannämnda speciella fall, den samlade erfarenheten rörande statens järnvägars ifrågasvarande byggnadsverksamhet så mycket mindre utesluter befogenheten av kritik som även utskottet tror sig kunna konstatera, att fel eller missgrepp förekommit vid byggnadsföretag, för vilka statens järnvägar burit ansvaret.

Men utskottet måste tillägga, att de upplysningar, som i ärendet stått utskottet till buds, icke förmått bibringa utskottet vare sig någon förvissning därom, att omförmälda missförhållande föreläge i sådan omfattning, som motionären gör gällande, eller övertygelse, att den av motionären föreslagna åtgärden skulle innebära någon tillfyllestgörande garanti uti åsyftat hänseende.

På grund härav och under åberopande i väsentliga delar jämväl av vad första kammarens utskott uti sitt utlåtande rörande motionen anført, får utskottet hemställa,

att andra kammaren icke måtte biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 14 maj 1920.

På utskottets vägnar:

ERNST ERIKSSON.

Reservation

av herr Edberg som ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»Då utskottet funnit att vad som i motionen framföres är av beskaffenhet att riksdagen bör ägna saken uppmärksamhet, och då den utredning som kan komma i fråga icke torde hava en allt för stor räckvidd, får utskottet hemställa,

att andra kammaren måtte biträda första kammarens beslut».
